



# **КОЛЕЖ ПО ТУРИЗЪМ - БЛАГОЕВГРАД**

## **КАТЕДРА „БИЗНЕС АДМИНИСТРАЦИЯ“**

УТВЪРЖДАВАМ,

РЕКТОР:

/ПРОФ. Д-Р ВАСИЛ ЖЕЧЕВ/



## **УЧЕБНА ПРОГРАМА**

По дисциплината	ЦЕНИ И ЦЕНООБРАЗУВАНЕ
Включена като:	ИЗБИРАЕМА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА
В учебния план на специалност	БИЗНЕС АДМИНИСТРАЦИЯ
Професионално направление:	АДМИНИСТРАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ
Образователно-квалификационна степен:	ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР
Срок на обучение	ШЕСТ СЕМЕСТЪРА
Форма на обучение	ЗАДОЧНА
Катедра, осигуряваща обучението	БИЗНЕС АДМИНИСТРАЦИЯ

**БЛАГОЕВГРАД  
2020**

## I. ИЗВЛЕЧЕНИЕ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

Семестър	Кредити	Аудиторна заетост			Извънаудиторна заетост
		общо	лекции	семинари	
IV	3	15	15		75
Оценяване					Текущ контрол, курсова работа и писмен изпит

## II. АНОТАЦИЯ

Целта на курса е да се задоволи потребността на студентите от знания за икономическите методи на управление в условията на пазарна икономика. В процеса на обучение ще бъде получена достатъчно информация за методите и подходите как правилно да се решават проблемите на производството и реализацията на стоки и услуги, как бързо да се приспособяват към потребностите и промените на пазара, защо да се диференцират предлагането и цените спрямо потребителите и др. Курсът е съобразен с предвидения хорариум, като позволява да се усвоят същността, ролята, средствата и възможностите на цените и ценообразуването и ценовата политика.

**Целта на учебната дисциплина** е студентите да придобият знания и умения по преподавания материал, като се формира ясна представа и убеждение в студентите, че цените са силен инструмент за постигане на целите, чрез най-пълно задоволяване на разнообразните потребности на обществото с висококачествени и конкурентоспособни стоки и услуги и задоволяващи изискванията за равнище на обслужване.

**Очаквани резултати:** Да се създават умения на практическо прилагане на ценовите стратегии, политики, методи и средства в производствената и непроизводствена сфера на човешка дейност.

### УСТАНОВЯВАНЕ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ

Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входящото им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

## III. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

### A) ЛЕКЦИИ

#### ПЪРВИ МОДУЛ - СЪЩНОСТ, ЗНАЧЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ НА СИСТЕМАТА НА

ЦЕНИТЕ 8 часа

- Тема 1. Цените като категория на стоковото производство – 1
- Тема 2. Теории на цените – 1
- Тема 3. Функции на цените – 1
- Тема 4. Ценообразуващи фактори – 1
- Тема 5. Система на цените – 1
- Тема 6. Ценообразуването като процес - 1
- Тема 7. Фирмени политики по цените – 1
- Тема 8. Връзки между цените, доходите и финансовите инструменти – 1

*Целта на първата част* е да се поставят основите на дисциплината.

Студентите трябва да вникнат в съдържанието на цените, тяхната структура, елементи и динамиката, да добият представа за основните фактори, които оказват влияние на формирането им, да станат способни да прилагат различни методи за образуване и offerиране на цените.

*Очаквани резултати:* да се създадат умения за анализиране и прогнозиране на маркетинговата обкръжаваща среда и разкриване на формиращи се тенденции; демонстриране на компетентност при създаване на маркетингови планове и програми.

#### **ВТОРА ЧАСТ – ЛИБЕРАЛИЗАЦИЯ НА ЦЕНИТЕ И ДЪРЖАВНО РЕГУЛИРАНИ ЦЕНИ. 7 часа**

- Тема 9. Държавно и наддържавно регулиране на цените – 1
- Тема 10. Методи за образуване на цените – 1
- Тема 11. Либерализация на цените в България – 1
- Тема 12. Държавно регулирани цени в преходния период – 1
- Тема 13. Контрол по цените след 1990 година - 2
- Тема 14. Цени и жизнено равнище в България след 1990 година - 1

*Цел на втора част:* студентите да получат необходимите знания за либерализацията на цените и нейното отношение към поведението на фирмите на пазара, да добият представа за стоките, чийто цени се регулират от държавата и за връзката на цените с жизненото равнище.

*Очаквани резултати:* овладяване на основните знания свързани с държавно регулираните цени и ролята им при определяне цените на други стоки, придобиване на познания относно правата и задълженията на органите за контрол и реда и основните документи свързани с проверките по цените.

#### **В) ЛИТЕРАТУРА**

##### **Основна:**

1. Пехливанов В., Учебник по цени, ценообразуване и ценова политика. С., 2011

##### **Допълнителна:**

2. Фридман Д., Теории на цените, С.,1993
3. Атанасов Б. и др., Цени и ценообразуване. С.,2004
4. Мичева Е. Пазари, цени, маркетинг. С., 1994

#### **IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО**

### **1. Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на лекциите.**

Лекциите по дисциплината се провеждат по установения традиционен начин, като студентите биват запознавани с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратка интродукция, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

Лекциите са схематично и таблично илюстрирани, с необходими за целите на обучението примери.

### **2. Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните занятия.**

Семинарните занятия по дисциплината следват преподавания материал, като целта е да им се предаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения в студентите да прилагат усвоените знания, ползвайки ги в условно зададени ситуации. Отговарящи на конкретни условия. По време на упражненията се разиграват ролеви игри, решават се практически казуси, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискусийни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на обсъждани в следващи семинарни занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните занятия.

### **3. Форми за извънаудиторна заетост.**

Съобразно поставените задания от водещия упражненията, извънаудиторната заетост се състои в посещения на библиотеки, черпене на информация от Интернет; изготвяне на писмени разработки, подготовка за тестове за проверка на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададените теми за предстоящите семинарни занятия. Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

## **V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ**

### **1. Организация на оценяването.**

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба № 21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити.

### **2. Оценяване на знанията на студентите.**

Дисциплината завършва с изпит в края на семестъра. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителна подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическо мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- Устно представяне и защита на тезите, заложен в зададената писмена разработка;
- Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- Умения за представяне и успешно защищаване на собствени идеи.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии	по 1 точка за участие в обсъждания за всеки час.	15
2.	Разработване на курсова работа	<i>1.Разработване по зададена тема</i>	28
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Провеждане на 1 тест с максимален брой точки на тест – 5.	5
4.	Решаване на казуси	4 казуса по 3 точки на един казус	12
5.	Контролни проверки	Провеждане на две контролни проверки с максимален брой точки на една проверка - 5	10
	Писмен изпит	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	30

- Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-	Слаб 2
---	--------

малко от 50 точки	
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 30 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелни разработки до набране на необходимия минимален брой.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

*Автор на програмата:*

проф. д-р Райна Димитрова

*Статут:* на втори трудов договор

*Година на въвеждане на програмата:* 2020

*Приети изменения на учебната програма на катедрен съвет на катедра «Бизнес администрация» - Протокол 3/04.03.2020 г.*

*Ръководител катедра «Бизнес администрация»:*

(проф. д-р Р. Димитрова)